

spectacolului sint: Remus Ionașcu, în rolul aproape lipsit de text dar nu și de semnificație al domnului Dulski, apoi Felicia Bondari și Virginia Veber.

În ansamblu — un spectacol bine gândit, remarcabil prin atmosferă și ținută, dar inegal ca interpretare și ritm.

N. BARBU

○ performanță

Teatrul de Stat Brăila: *Paharul cu apă de Scribe*

Paharul cu apă al lui Scribe s-a răsurnat peste scena Teatrului C.C.S. din Capitală ca și peste spectatori, și mai ales peste ei, scuturându-i din toropeală și încercându-i într-o stupoare rar încercată. Dar cronicarului dramatic nu-i este îngăduit să-și piardă cumpătul nici chiar atunci când vizionează o piesă care, după cum ne informează în programul de sală polivalentul Gabriel Negri (regizor, decorator, costumier, codramaturg, istoric etc.), este o „...comedie ce se joacă mult deoarece procură o variată gamă creatoare interpretării și produce în public un interes vădit față de înfringerea realităților legate de lanțul influențelor“ (!).

Spectacolul oferit de Teatrul din Brăila în turneul său bucureștean a fost, într-adevăr, o performanță pe toate planurile, sub toate unghiurile; o performanță, un exemplu de felul cum nu trebuie să fie, cum nu trebuie să ajungă un teatru.

Cu vreo doi ani în urmă, admiram pe scena acestui teatru o realizare a întregului colectiv: piesa lui Gorki *Micii burghezi*. Rețineam atunci cu plăcută surprindere că teatrul acesta avea ținută, măiestrie, bun gust, probitate. Amintirea acestui spectacol ne îndreptăța să grăbim pasul spre teatrul din Lipscani, spre a înnoi plăcuta impresie ce-o aveam. Și impresia a fost ce-i drept „innoită“, ba chiar înlocuită cu o alta, contrară celei dintii. Am avut prilejul celui mai grăitor exemplu negativ. O trupă (spun trupă, fără ca această calificare să fie o simplă scăpare din condei) alcătuită, aș fi inclinat să spun, la voia întâmplării, din vreo două elemente promițătoare și mai mulți diletanți dornici să încerce senzația neobișnuită a apariției costumate dinaintea unui public.

Spectacolul însă nu a fost o simplă și modestă manifestare diletantă, animată doar de acea bunăvoință și pasiune care, ele, ar fi de natură să stîrnească printre spec-

tatori suflul generozității și al simpatiei și să creeze ambianța unor nesfîrșite circumstanțe atenuante. Reprezentația brăilenilor nu a fost de loc o astfel de manifestare. *Paharului cu apă* al lui Scribe i-au rinduit sorții să apară într-o concepție cu totul și cu totul nouă, cu lux de zel explicativ, căci tilcurile piesei trebuiau cu orice preț „lămurite“ prin câteva lozinci care să-ți meargă la inimă. S-a confecționat așadar un prolog care a fost rostit de un compars ce purta un costum de epocă (dintr-o epocă oarecare). Explicațiile aduse nu puteau decît să sporească... combativitatea lui Scribe. Astfel, Scribe a devenit mai combativ decît s-ar fi putut imagina vreodată. Personajele lui s-au izbăvit din masca păcătosului veac în care au trăit, ba chiar s-au mutat cu câteva leghe bune, pe plaiurile noastre. Și dacă dintr-o prejudecată (de astă dată a lui Gabriel Negri) nu și-ar fi păstrat costumele îmbrăcate în grabă într-un muzeu, nu ar fi lipsit prea mult ca, furați de atît de fermecătoarea rezonanță autohtonă a ducesei de Marlborough, să ne reproșăm că n-am situat-o încă printre florile atît de plastice mahallale a Veseliei.

Spiritul în care a fost jucată piesa este cu modestie indicat de regizor în cuvîntul cuprins în programul său: „Realizarea noastră a căutat să scoată în relief caracterul principal al comediei, folosind condițiile istorice de stil ale figurilor specifice timpului. Pentru a imprima liniile esențiale ale spectacolului, m-am servit de o expresie vie și unitară, atît în interpretare cît și în decor sau costume“.

Insuflețiți de acest crez, tovarășii de la Brăila au pornit la treabă. Un tovarăș (Gabriel Negri) și-a luat sarcina de răspundere de a peria puțin piesa și de a o condimenta cu ceva combativitate, cît mai directă cu putință. Odată acest prag trecut, un alt tovarăș (G. Negri) a intrat într-un

lung colocvii cu regizorul (G. Negri) spre a stabili cadrul piesei, scenografia și costumele. În această privință au fost probabil de mare folos sfaturile unui pasionat cercetător în ale istoriei, cu gustul reconstituirilor foarte dezvoltat — tovarășul Gabriel Negri.

Și astfel curtea Angliei, iscodită de un ochi necruțător, plasată într-un impunător interior de templu egiptean care se voia al palatului St. James din Londra (neîndoielnică prevestire a viitoarei expansiuni britanice în Egipt), și-a părăsit orice fel de rezerve, a dat de o parte toate paravanele și panourile — care doar din strategie scenografică mai mascau în cite un moment al piesei coloanele de marmoră trandafirie din dreapta și din stînga tronului Angliei — și ni s-a dezvăluit într-un ridicol ale cărui merite se cade să le atribui și scenografiei spectacolului. În acest cadru au fost introduși ca să-și spună rolurile cițiva purtători de costume. (Costumația s-a făcut astfel încît să cuprindă o epocă cit mai largă: de la rochiile de modă spaniolă din veacul al XVII-lea pînă la uniforma napoleoniană a lui Masham.) Am văzut, de pildă, în rolul lui Abigail, construit de autor pentru o ingenuă caldă, pură, candă dar și inteligentă și pasionată, pe Victoria Dinu care, docilă în parte indicațiilor primite și adăugînd pesemne și o doză de inițiativă proprie, a evoluat din arlechin în arlechin cu un zîmbet nu prea de ingenuă, incremenit pe chip și dezvăluindu-ne întreaga ei biruință asupra personajului cu care nu s-a putut împăca.

L-am cunoscut și pe Constantin Pană în căpitanul Masham care, înghițindu-și probabil bastonul de mareșal, n-a mai găsit pînă la sfîrșitul piesei posibilitatea

de a se apleca puțin asupra rolului. Clou-ul seriei l-a constituit fără îndoială apariția lui D'Artagnan trimis de marchizul de Torcy să-l reprezînte în calitate de ambasador, al Franței în piesa lui Scribe. Vasile Tomescu în acest rol a dispărut sub personalitatea costumului. Nu găsim cuvinte pentru a caracteriza apariția Angelei Macri-Iliescu în rolul ducese de Marlborough. Nu stăruim, căci nu intră în limitele unei cronici dramatice să analizăm toate accidentele ce fac să se rătăcească pe o scenă persoane cărora le-ar sta mai bine în stal. Dar nu-i sintem recunoscători pentru acea perseverență cu care și-a mutilat rolul. Bolingbroke și regina Anne au fost mai feriți de vicisitudini în respectivele interpretări ale lui Tudor Branea și Maia Belciu. Primului i-a lipsit însă prestața personajului, complexitatea și suprafața lui și, din colegialitate poate, a înclinat oarecum spre formulele inventivei ducese. Maia Belciu s-a apropiat de rol cu timiditate, handicapată de o atmosferă în care întruchiparea veridică a acestui rol era, practic, cu neputință.

Mă voi opri aci cu constatările dobîndite la spectacolul cu *Paharul cu apă* dat în București de colectivul Teatrului de Stat din Brăila. Nu vreau să lungesc lista învățămîntelor ce pot fi trase, dar îmi îngădui să întreb cu toată seriozitatea și sinceritatea: care să fie cauza ce a putut să împingă acest teatru atît de jos, într-un răstimp atît de scurt? Și îi întreb pe toți membrii acestui colectiv dacă sint satisfăcuți de realizarea lor. În cazul unui răspuns negativ, lucrurile nu sint încă prea grave. Revirimentul este posibil atunci cînd există luciditate și voința regenerării.

Mircea ALEXANDRESCU